

PANTTI TOISEN VELASTA

Jarmo Tuomisto

ALMA INSIGHTS • Helsinki 2024

Copyright © 2024 Alma Media Finland Oy ja Jarmo Tuomisto
Yhteistyössä Juristiliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-5298-7
ISBN 978-952-14-5299-4 (verkkokirja)

Kansi: Aste Helsinki Oy, Outi Pallari
Taitto: Aste Helsinki Oy, Helene Lindfors

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2024

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almainsights.fi

Alkusanat

Omistusoikeus ja panttioikeus ovat esineoikeudellisen tutkimuksen klassikkokohteita; niinpä muun muassa nämä teemat ovat aina olleet myös oman kiinnostukseni kohteita. Panttioikeudella on lisäksi erityisen vahva kytkös aineelliseen insolvenssioikeuteen, josta olen niin ikään ollut erityisen kiinnostunut. Panttioikeudellisia tutkimuksia olenkin julkaissut jo aikaisemmin vuosien saatossa. Panttaukseen toisen velasta liittyy silti olennaisia erityispiirteitä, joita olen halunnut nyt kootusti tutkia.

Kun pantti on annettu toisen velasta, oikeudellisten tulkintojen vertailukohtana tulevat kuvaan keskeisesti takausta koskevat säännöt. Näin on siitäkkin syystä, että takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa on monet takausta koskevat säännökset yksinkertaisesti viittaussäännöksellä ulotettu koskemaan myös panttausta toisen velasta. Tällä tavoin on vierasvelkapanttausta koskevia sääntöjä tuntuvasti sekä selkeytetty että muutettu. Takausta koskevien sääntöjen soveltaminen rakenteellisesti niin erilaiseen ilmiöön kuin panttauksen ei kuitenkaan ole aina yksinkertaista. Näihin ongelmiin on tässä tutkimuksessa pyritty löytämään ratkaisuja. Painopiste on kuitenkin ollut vakuusoikeudellisissa erityiskysymyksissä ja etenkin insolvenssioikeudellisessa problematiikassa. Yleiset sopimusoikeudelliset kysymykset ovat olleet vain taustatekijöinä.

Tutkimuksen käsikirjoituksen on ystävällisesti suostunut lukemaan varallisuus oikeuden professori Janne Kaisto. Kiitän Jannea häneltä saamistani hyödyllisistä kommentteista.

Tätäkin teosta laatiessani minulla on ollut ilo toimia yhteistyössä sisältöpäällikkö Arja Lappeteläisen kanssa. Hän on toiminut perinteiseen tapaan kustantajan kapellimestarina mutta ollut tukena myös prosessin pienimpiä yksityiskohtia hiottaessa. Kirjan viimeistelyvaiheessa olen saanut erinomaista apua – pikavauhdilla – kustannustoimittaja Katja Kolulalta. Alaviitteitä tulvillaan olevan tekstin ripeästä taitosta on huolehtinut tuotevastaava Helene Lindfors. Kiitän lämpimästi teitä kaikkia.

Turussa lokakuun 22 päivänä 2024

Jarmo Tuomisto

Sisällys

ALKUSANAT	V
LYHENTEET	XI
1 YLEISTÄ	1
1.1 Tehtävänasettelu	1
1.2 Säädöspohjasta ja käsitteistöstä	3
1.3 Takausalain pakottavuus ja sopimusehtojen valvonta	8
2 PANTTIOIKEUDEN PERUSTAMINEN	15
2.1 Panttauskompetenssi	15
2.2 Sopimuksentekoa edeltävä tiedonantovelvollisuus	27
2.3 Sopimuksen muoto	39
2.4 Sopimuksen sisältö	42
2.5 Julkivarmistus	55
2.6 Panttisaatava	56
2.7 Pantin takaisinsaanti	58
3 VAKUUSOIKEUDELLINEN ODOTUSVAIHE	71
3.1 Vakuudensaajan tiedonantovelvollisuus	71
3.1.1 Vakuusvelan määrästä ilmoittaminen	71
3.1.2 Maksuviivästyksistä ilmoittaminen	73
3.1.3 Pantinantajan oikeus vaatia lisätietoja	77

3.2 Pantinantajan oikeus panttivastuun rajoittamiseen	78
3.3 Muutokset vakuusvelkasuhteessa	80
3.3.1 Panttivelan lakkaaminen	80
3.3.2 Velallisen vapauttaminen vastuusta ja panttivelan ehtojen muuttaminen	98
3.3.3 Velallista koskeva julkinen haaste tai maksukyvyttömyysmenettely	105
3.3.4 Muusta esinevakuudesta luopuminen ja siihen rinnastettavat toimet	115
3.3.5 Takaajan vapauttaminen vastuusta ja siihen rinnastettavat toimet	122
3.4 Henkilövaihdokset panttivelkasuhteessa	125
3.4.1 Velkojaa koskevat muutokset	125
3.4.2 Velallistahoa koskevat muutokset	131
4 PANTTIVASTUUN TOTEUTTAMINEN INSOLVENSSIMENETTELYJEN ULKOPUOLELLA	135
4.1 Panttivastuun toteuttamisen yleiset edellytykset	135
4.1.1 Velan eräännyttäminen ja panttirealisaatio	135
4.1.2 Pantinantajan oikeus suorittaa velka alkuperäisen sopimuksen mukaisesti	140
4.1.3 Pantinantajan oikeus suorittaa velka ennakolta	143
4.2 Vastuujärjestys	146
4.2.1 Vierasvelkapantti vai velallinen?	146
4.2.2 Vierasvelkapantti vai velallisen antama vakuus?	148
4.2.3 Mikä vierasvelkapanteista?	160
4.2.4 Vierasvelkapantti vai takaus?	161
5 PANTTIVASTUUN TOTEUTTAMINEN INSOLVENSSIMENETTELYISSÄ	163
5.1 Velallista koskevat menettelyt	163
5.1.1 Velallisen konkurssin vaikutukset	163
5.1.2 Velallista koskevan yrityssaneerauksen vaikutukset	172

5.1.3	Velallista koskevan yksityishenkilön velkajärjestelyn vaikutukset.....	180
5.1.4	Velallista koskevan ulosmittausmenettelyn vaikutukset.....	181
5.2	Pantinantajaa koskevat menettelyt	182
5.2.1	Pantinantajan konkurssin vaikutukset	182
5.2.2	Pantinantajaa koskevan yrityssaneerauksen vaikutukset.....	202
5.2.3	Pantinantajaa koskevan yksityishenkilön velkajärjestelyn ja vakuusvastuun järjestelyn vaikutukset	211
5.2.4	Pantinantajaa koskevan ulosmittausmenettelyn vaikutukset.....	218
6	VELAN MAKSUN PERÄYTTÄMINEN JA PERÄYTTÄMISEN OIKEUSVAIKUTUKSET	223
6.1	Maksun peräyttäminen vierasvelkapantin saajalta	223
6.2	Vierasvelkapantin antajan palautus- ja korvausvelvollisuus ...	229
6.3	Velkojan ja vierasvelkapantin antajan suhdetta koskevia erityiskysymyksiä	242
6.4	Vastuukysymysten prosessuaalinen käsittelyjärjestys	252
6.5	Palautusvelvollisuuden sovittelu	257
7	PANTINANTAJAN TAKAUTUMISOIKEUS	265
7.1	Pantinantajan suhde velalliseen	265
7.2	Pantinantajan oikeus velallisen antamaan esinevakuuteen	274
7.3	Vierasvelkapantin antajien keskinäinen suhde	281
7.4	Pantinantajan suhde takaajiin	283
8	VAKUUS- JA TAKAUTUMISVASTUUN TOTEUTTAMISTA KOSKEVIA PROSESSUAALISIA KYSYMYKSIÄ.....	287

LÄHTEET	293
OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO	305
ASIAHAKEMISTO	309